

Încălțări ale dreptului de proprietate în regiunea transnistreană în atenția CtEDO

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat guvernelor pârâte cauzele Babchin (55698/14) și Rosip (8387/15). Ambele dosare se referă la încălțări grave ale dreptului de proprietate în regiunea transnistreană. În primul caz este vorba despre înlăturarea forțată din funcție de conducere a unei întreprinderi, iar în al doilea despre deposedarea de afaceri. În Rapoartele sale Asociația Promo-LEX a atras atenția asupra fenomenului de preluare ilegală a afacerilor în regiunea transnistreană, care s-a intensificat în ultimii ani, menționând că activitatea de întreprinzător în această regiune rămâne a fi una destul de periculoasă.

15 ani de închisoare pentru administrarea unei afaceri

Valentin Babchin este originar din orașul Bender. În anul 2010 el devine administratorul unui combinat de panificație din regiunea transnistreană. La preluarea în gestiune a afacerii combinatul se afla în prag de insolvabilitate. Într-o perioadă relativ scurtă de timp afacerea a fost dezvoltată, în acest sens fiind contractate credite de la o bancă comercială din regiune. În 2012 Valentin Babchin este arestat, fiind acuzat de dobândirea creditelor prin înșelăciune, cu scopul de a fi înlăturat din funcția de conducere. În 2013, Valentin a fost găsit vinovat și condamnat la 15 ani închisoare privațiune de libertate cu confiscarea averii. La moment acesta se află în detenție.

Succesul de întreprinzător remunerat cu închisoare și confiscarea averii

Ivan Rosip este proprietarul unei afaceri de producere și realizare a producției vinicole, în regiunea transnistreană. În decembrie 2012 Ivan a fost sechestrat de către reprezentanți miliției invocându-se drept temei un dosar penal pe faptul nerambursării unor împrumuturi bănești de la persoane fizice. În perioada de detenției au fost inițiate și alte cauze penale similare, din partea altor “persoane vătămate”, scopul final fiind preluarea afacerii reclamantului. “Judecătoria din Tiraspol” a dispus aplicarea măsurii de arest nejustificate, motivând acest fapt prin caracterul social periculos al faptei incriminate și posibila eschivare de la răspunderea penală. În iunie 2014 Ivan a fost condamnat la 1 an și 8 luni închisoare cu confiscarea averii, fiind eliberat după pronunțarea sentinței.

Menționăm că în cererile individuale către Înalta Curte de la Strasbourg împotriva Republicii Moldova și Federației Ruse, Valentin Babchin și Ivan Rosip s-au plâns în temeiul Art. 3 al Convenției (aplicarea torturii și tratamente inumane și degradate în perioada de detenție). De asemenea, aceștia au invocat violarea Art. 5 alin. 1 și 4 (dreptul la libertate și siguranță), Art. 1 al Protocolului 1 (dreptul la proprietate) și Art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv).

În acest context reamintim despre alte cauze similare.

Gustul amar al berii de Slobozia

Vitalie Eriomenco este un om de afaceri cu reședința în r-nul Slobozia, din regiunea transnistreană, a fost arestat în anul 2011 de către reprezentanții miliției. Afacerile sale, pe care le-a dezvoltat mai mult timp au fost preluate abuziv, iar cotele părți deținute de către acesta în Fabrica de apă minerală și băuturi răcoritoare „RUSTASAQUA”, Combinatul de pâine din Slobozia, Fabrica de bere VITAVIT, au fost transferate altor persoane. În data de 30 decembrie 2013, așa-numitele instanțe judecătorești din regiune l-au găsit vinovat de escrocherie și la condamnat la 12 ani privațiune de

libertate cu confiscarea averi personale.

De la antreprenori de succes la deținuți în câteva clipe

Vitalii Beșleaga și Serghei Bevziuc sunt cofondatori ai societăți de producere și realizare a apei minerale terapeutice „Varnița Unicum”. Pentru a desfășura activitatea de întreprinzător în regiunea transnistreană aceștia au înregistrat SRL „Aeroplan”. În noiembrie 2013 Vitalii și Serghei au fost răpiți de către reprezentanții kgb-ului. Ei au fost „acuzati” de oferirea unei sume de bani persoanelor cu funcție „de răspundere” din administrația secesionistă pentru a debloca activitatea întreprinderilor pe teritoriul regiunii transnistrene. Detalii [aici](#). După mai bine de un an de detenție aceștia au fost puși în libertate, iar activitatea de întreprinzători sistată. Detalii [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel./Fax (+373 22) 45-00-24, e-mail: pr@promolex.md

---

Copii discriminați în acces la un centru de divertisment

Unii copii nu au acces la un centru de divertisment, dintr-un mall din capitală pentru că Regulamentul de securitate conține prevederi discriminatorii.

La 4 aprilie 2016, Asociația Obștească Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități (CAJPD) de comun cu Asociația Promo-LEX au depus o plângere la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea

egalității, cu privire la pretinsa discriminare pe criteriu de dizabilitate și stare de sănătate în acces la bunuri și servicii destinate publicului.

Potrivit informațiilor din sesizare, acest agent economic prestează mai multe tipuri de servicii de divertisment pentru copii. La intrarea în labirintul pentru copii sunt afișate regulile de securitate, care printre alte informații, conțin sintagma "Este admisă intrarea copiilor cu vârste cuprinse între 3 și 9 ani, care nu suferă de boli psihice, infecțioase sau boli cronice".

Petiționarii consideră această prevedere discriminatorie, iar plasarea informației date într-un loc public atât de aglomerat duce la propagare stereotipurilor discriminatorii în raport cu persoanele cu dizabilități.

Potrivit lui *Vitalie Meșter, directorul executiv al CAJPD* : "Copiii cu dizabilități și cei cu boli cronice au drepturi egale cu ceilalți copii, și se pot bucura de toate serviciile oferite copiilor. Dizabilitatea mentală a unui copil nu poate să aducă atingeri vieții și sănătății sale și ale altor copii, care de asemenea beneficiază de același servicii de agrement, dacă prestatorul de servicii asigură condiții de acomodare rezonabilă. Nu are o justificare obiectivă și rezonabilă excludere copiilor cu boli cronice din cercul beneficiarilor serviciului de agrement prestat, fiindcă boala cronică (diabetul zaharat, obezitatea etc.) nu prezintă un pericol pentru sănătatea celor din jur, ea nu este infecțioasă. Prin urmare excluderea acestor copii din circuitul beneficiarilor de servicii de agrement constituie o discriminare directă pe criteriu de dizabilitate și stare de sănătate în acces la bunuri și servicii destinate publicului."

„Decizia Consiliului vine să atenționeze antreprenorii că prevederile Legii 121 sunt aplicabile și companiilor în activitatea pe care o realizează, chiar dacă aceasta este privată. În procesul de elaborare a unor regulamente

specifice, ar fi recomandabil ca companiile să solicite avizul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Acest lucru este necesar pentru a preveni includerea unor prevederi discriminatorii”, *susține Vadim Vieru, avocat Promo-LEX.*

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității prin decizia sa pe cauza 406/16 din 24 mai 2016 și adusă la cunoștința petiționarului la 15 iulie 2016, a constatat discriminarea directă pe criteriu de dizabilitate și stare de sănătate în accesul la bunuri și servicii destinate publicului conform art. 1 și art.2 coroborat cu art. 8 lit. f) din [Legea nr. 121](#) privind asigurarea egalității.

Asistența juridică a fost acordată de către Asociația Promo-LEX în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților societății civile din Moldova, inclusiv regiunea Transnistreană, în combaterea discriminării prin intermediul acțiunilor de advocacy”, proiect implementat de The Equal Rights Trust și Asociația Promo-LEX și finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat de Fundația Soros-Moldova.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel./Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

---

Analiza rapoartelor financiare semestriale 2016

(I) ale partidelor politice

ANALIZA RAPOARTELOR FINANCIARE SEMESTRIALE 2016 (I) ALE PARTIDELOR POLITICE

- NR. PARTIDELOR CARE AU PREZENTAT RAPOARTE **20**
- NR. PARTIDELOR CARE NU AU PREZENTAT RAPOARTE **25**
- MEMBRI DE PARTID **212612**
- COTIZAȚII **5,45 mln lei**
- DONAȚII **16,99 mln lei**
- FILIALE DE PARTID **321**
- SEDII ÎN LOCAȚIUNE **164**
- SEDII ÎN PROPRIETATE **34**

Din 20 partide care au raportat la CEC, în 13 cazuri rapoartele nu au fost conforme normelor de completare, iar în majoritatea cazurilor deficiența constă în completarea parțială a limitelor bugetare – șpagile goale necesitând nici o corectură financiară.

Deși toate 20 partide au raportat membri, doar 7 formațiuni au raportat cotizații de membru, iar dintre acestea 6 au raportat cotizații semnificative.

CURIOZITĂȚI

Partidele care au indicat donații dar nu au elucidat lista donatorilor prin indicarea sumei donate, identitatea donatorului, domiciliul/sediul și ocupația donatorului:

Art. 29, al. 4, lit b) din Legea privind partidele politice PPRM, PC

Partidele care nu au respectat p. 32 din Regulamentul CEC privind Finanțarea Activității Partidelor Politice, în speță, prin acceptarea/raportarea donațiilor în numărul peste suma de 5050 MDL riscă să fie sancționate și/sau să verse în bugetul de stat sau să restituie sumele neconforme primite peste plafoanele stabilite:

PL (287 098 MDL)
PDM (10 111 050 MDL)
PCRM (294 750 MDL)
PPP (394 950)

Art. 48, al. 2, din Codul contravențional, Art. 32, prin, al. 1 din Legea privind partidele politice

Partidele care au raportat sedii în locațiune și în proprietate dar care nu au raportat cheltuieli de întreținere a sedilor sunt pasibile de sancțiuni contravenționale:

Art. 48 prin, al. 3, din Codul contravențional PP 'PDA', PPRM, PC, MSPRR

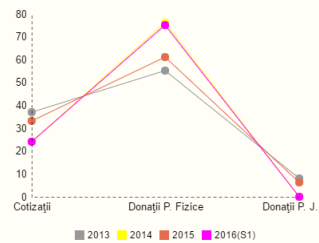
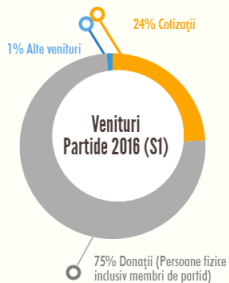
Partidele care au acceptat donații mai mari de 75 mii lei și care trebuie verificate de Inspectoratul Fiscal de Stat la capitolul proveniența donațiilor respective:

P. 27 din Regulamentul CEC privind Finanțarea Partidelor PPPN - 1 caz, PDM - 1 caz, PL - 1 caz, PCRM - 1 caz

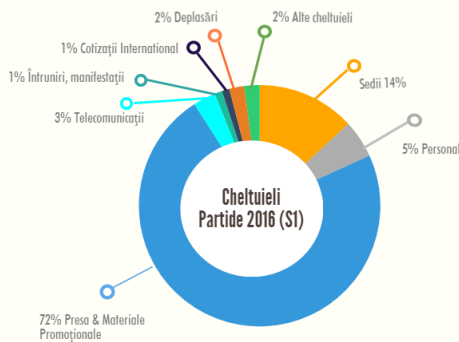
La Alegerile Locale Noi 2016 au prezentat rapoarte financiare de campanie 2 partide (PL, PDM). Dintre acestea doar PL a inclus cheltuieli de campanie în sumă de 14 648 MDL în raportul semestrial. În același timp PDM nu a inclus în raportul semestrial cheltuieli de campanie în sumă de 6 245,90 MDL.

VENITURI

Cheltuieli

PENTRU INFORMAȚII ACCESATI:

WWW.PROMOLEX.MD

www.facebook.com/Promo.lex.md

@promolex

SURSA: WWW.CEC.MD

A fost ostatică miliției transnistrene, acum așteaptă decizia CtEDO

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat guvernelor pârâte cauza Elenei DOBROVIȚAIA (Dosar 41660/10).

La 16 iulie 2010, Elena a fost “citată” de către reprezentanții miliției, în calitate de martor. După ce s-a prezentat la secția de miliție a fost reținută, pe motiv că mama sa Zinaida Ciuhnenco, nu a dat curs unei citații a miliției. Dna Ciuhnenco, era vizată într-un dosar penal, iar la acel moment se afla la tratament în secția cardiologie a unui centru medical din Chișinău. Ea a fost informată telefonic, de către un așa zis anchetator din Bender, despre faptul că fiica sa se va afla în „detenție” până când aceasta nu va reveni în regiunea transnistreană și nu va ispăși o “pedeapsă penală”. Detalii aici.

Elena a petrecut 3 zile în subsolul secției de miliție din Bender, fiind deținută în condiții inumane. Eliberarea s-a era condiționată de revenirea în regiune a mamei. Experiența unui examen de absolvire a unei instituții preuniversitare, pe care Elena trebuia să îl susțină pe 17 iulie a fost înlocuită cu una traumatică, de a fi ostatică într-o secție de miliției.

“Faptul că în regiunea transnistreană predomină impunitatea pentru violări grave ale drepturilor și libertăților fundamentale, este unul dintre motivele pentru care au loc astfel de cazuri de privare arbitrară de libertate. Orice administrație, fie de jure sau de facto, este obligată să respecte drepturile omului și trebuie responsabilizată pentru

acțiunile sale”, susține Alexandru Zubco jurist Promo-LEX.

*Convorbirea Zinaidei Ciuhnenco cu „anchetatorul” din Bender, în care aceasta cere eliberarea Elenei.

În cererea sa către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, împotriva Republicii Moldova și Federației Ruse, Elena Dobrovițcaia s-a plâns în temeiul Art. 3 al Convenției (aplicarea torturii și tratamente inumane și degradate în perioada de detenție). De asemenea, reclamantul a invocat violarea Art. 5 toate aliniatele (dreptul la libertate și siguranță), Art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și Art. 2 al Protocolului 4 al Convenției (libertatea de circulație).

În fața înaltei Curți, reclamantul este reprezentat de către avocați și juriști din cadrul Asociației Promo-LEX.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

---

Cauza polițistului Alexandru Ursu a fost comunicată de către CtEDO

Recent, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat Guvernelor Republicii Moldova și Federației Ruse cauza lui Alexandru URSU (Dosar Nr. 25197/11).

Alexandru Ursu este fost ofițer operativ de sector al postului de poliție Hagimus al CPR Căușeni, locotenent de poliție și a

fost deținut în perioada iulie 2009 – noiembrie 2012, în închisoare din s. Hlinaia, regiunea transnistreană. Acesta a fost răpit la 21 iulie 2009 de către reprezentanții milițieni de la Tiraspol și acuzat de fals în acte și escrocherie, la procurarea unui bun imobil în stânga Nistrului. În mai puțin de un an, iulie 2009 – mai 2010 acestuia i-au fost înaintate cinci capete de acuzare, au avut loc așa zisele procese, iar la 19 mai 2010 „*instanța judecătorească*” din or. Bender l-a „*condamnat*” la 15 ani privațiune de libertate.

Cazul a ajuns în vizorul organelor constituționale abia la sfârșitul anului 2010 când, la cererea rudelor, juriștii Asociației Promo-LEX au expediat o sesizare în adresa Ministerului Afacerilor Interne, prin care au informat instituția despre răpirea și „*condamnarea*” unui reprezentant al poliției. Detalii [aici](#).

„Arestarea și detenția polițistului Ursu Alexandru, trebuie calificată ca o acțiune de intimidare și persecutare a angajaților poliției naționale care activează în zona de securitate. Fabricarea cauzei penale și ulterior condamnarea polițistului a avut drept scop denigrarea autorităților constituționale care încearcă să-și execute atribuțiile de serviciu în zona de securitate. Este o dovadă a faptului că în regiunea transnistreană nimeni nu se poate simți în siguranță”, a declarat Alexandru Postica, Directorul Programului Drepturile Omului.

În cererea sa către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului Alexandru Ursu s-a plâns în temeiul Art. 3 al Convenției (aplicarea torturii și tratamente inumane și degradate în perioada de detenție). De asemenea, reclamantul a invocat violarea Art. 5 alin. 1 CEDO (dreptul la libertate și siguranță), Art. 6 alin. 1 (dreptul la examinarea cererii de către o instanță superioară) și Art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv).

În fața înaltei Curți, reclamantul este reprezentat de către

avocați și juriști din cadrul Asociației Promo-LEX.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22)
450024, e-mail: pr@promolex.md

Situația persoanelor cu dizabilități aflate în detenție necesită atenția autorităților

Tatiana Machina, tânăra cu dizabilități, deținută în penitenciarul nr. 13 a fost eliberată. Ultimii 5 ani petrecuți în închisoare au fost mai mult decât o încercare, pentru tânăra care se poate deplasa doar în scaunul cu rotile.

Deoarece condițiile din celulă au fost neacomodate pentru persoane cu dizabilități locomotorii, Tatiana nu putea realiza activități vitale și elementare precum asigurarea igienei personale și a alimentației, fără asistența și ajutorul altor persoane.

Cazul Tatianeii Machina scoate în evidență, odată în plus, problemele de sistem care persistă în instituțiile penitenciare din țară, în special privind condițiile de detenție și lipsa asistenței medicale calificate pentru femei și persoane cu dizabilități. Situația alarmantă la acest capitol a fost descrisă și în Raportul pentru Evaluarea Periodică Universală din 2016, elaborat de Promo-LEX și RCTV Memoria: [Tortura și rele tratamente în Moldova: Obligațiile statului și drepturile supraviețuitorilor](#). Potrivit recomandărilor Raportului este necesară îmbunătățirea

condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare în general și în special pentru femei și persoane cu dizabilități, astfel încât să fie în conformitate cu art. 16 a Convenției ONU Împotriva Torturii și Declarația de la Kiev privind sănătatea femeilor în penitenciare.

Cauza Tatianei Machina urmează să fie examinată de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, aceasta fiind comunicată Guvernului Republicii Moldova, în octombrie 2015. Detalii [aici](#).

Totodată reamintim că, la 11 decembrie 2014, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (CPEDAE) a constatat faptul discriminării în cazul Tatianei, privind lipsa accesibilității și acomodării rezonabile în locurile unde a fost deținută. Detalii [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

---

Incapacitatea statului de a oferi protecție victimelor violenței în familie din nou în atenția CEDAW

Comitetul pentru eliminarea discriminării față de femei (CEDAW) [\[1\]](#) urmează să examineze plângerea depusă de Asociația Promo-LEX în numele beneficiarei C.V., victimă a violenței în familie. În plângerea recent acceptată de Comitet, Promo-LEX a invocat incapacitatea statului de a oferi protecție

victimei, conform standardelor internaționale și prevenirea discriminării în bază de gen.

C.V. a fost supusă violenței în familie timp de mai mulți ani. Aceasta a solicitat ajutorul Poliției și al autorităților în repetate rânduri, fapt confirmat de probele din dosar și declarațiile martorilor. Soțul a fost luat la evidență ca agresor familial. Cu toate acestea autoritățile nu au întreprins măsuri suficiente pentru a o proteja, iar în ianuarie 2014 s-a produs incidentul care a dus la decesul femeii.

Agresorul aflându-se în stare de ebrietate, i-a aplicat soției mai multe lovituri cu un topor. Ca urmare, victima a fost internată în spital cu leziuni corporale grave. În septembrie 2014, după mai multe luni în care s-a aflat în stare de comă, femeia a decedat. Detalii despre caz [aici](#).

În decembrie 2014, Judecătoria Centru din Chișinău a emis o sentință prin care agresorul a fost condamnat la 8 ani de închisoare pentru acțiuni care au dus la decesul soției. Decizia a fost menținută de către Curtea de Apel și urmează să fie examinată la Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit lui Dumitru Sliusarenco, avocat Promo-LEX și reprezentantul victimei: *“Acest caz este diferit de alte cazuri de violență în familie, pentru că, scoate în evidență lipsa unui mecanism eficient de prevenire și protecție a victimelor la fazele inițiale ale conflictelor. Statul se dovedește a fi incapabil de a interveni în situațiile de conflicte violente în familie și a preveni degradarea acestora, consecințele fiind de multe ori tragice. La fel, cazul va fi prezentat în premieră pentru Republica Moldova de către o organizație pentru apărarea drepturilor omului în numele și interesele victimei decedate, ceea ce ar putea crea o practică pozitivă în procesul de litigare a încălcărilor drepturilor omului la Comitetele ONU”.*

Acesta este a doilea caz depus de Asociația Promo-LEX la Comitet. Amintim că în septembrie 2013, CEDAW a fost comunicat Guvernului Republicii Moldova cauza R.L., la fel victimă a violenței în familie, detalii [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel./Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

---

[1] Comitetul CEDAW activează în baza Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, un tratat internațional adoptat în 1979 de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite. Tratatul a fost ratificată de către Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărârea nr. 87-XII la 28 aprilie 1994.

**ABC-ul cetățeniei active
deprins la Școala de vară
Promo-LEX**

Cetățenia activă a fost tema Școlii de vară, organizată de Promo-LEX în perioada 27 – 30 iunie 2016. Tineri și coordonatori din 11 localități au fost instruiți despre cum pot schimba lucrurile în propria comunitate, fiind voluntari.

Participanții au fost familiarizați cu noțiuni precum cetățenie activă, transparență decizională, monitorizare, dar și cu drepturile și obligațiile cetățenilor. Pentru a înțelege mai bine procesul decizional și cum pot fi implicați simplii cetățeni, participanții au discutat despre organizarea administrației publice locale, statutul alesului local și modalități de monitorizare a activității administrației publice locale.

“La școala de vară am realizat că, deși nu suntem politicieni, consilieri în APL sau oameni de afaceri, dar cetățeni cu voință și idei, ne putem uni într-un grup de inițiativă, pentru a încerca să-i schimbăm pe cei din jurul nostru. Putem face lucruri frumoase în comunitate. Am plecat inspirați și dornici de a implementa cele învățate”, susține Lilia Costenco din Românești, r-nul Strășeni.

Noțiunile teoretice au fost transpuse în planuri de acțiuni ce urmează a fi aplicate la nivelul comunităților, în următoarele trei luni. Voluntarii ghidați de coordonatorii locali, vor monitoriza și evalua activitatea administrației publice locale în vederea creșterii transparenței procesului decizional și implicării tinerilor în procesul de luare a deciziilor. De asemenea, vor identifica cele mai importante probleme care

există la nivelul comunităților locale și care trebuie discutate cu implicarea activă a tinerilor și administrația publică locală, după caz, venind cu soluții în acest sens.

Olesea Rusu din Coșcalia, r-nul Căușeni, consideră că: *“Suportul teoretic și practic obținut în cadrul școlii este unul foarte util pentru activitatea de monitorizare care urmează a fi desfășurată. Cunoștințele acumulate mi-au servit drept stimul și motivație pentru a reforma și îmbunătăți situația din localitatea mea”.*

Evenimentul a fost organizat de Asociația Promo-LEX în cadrul proiectului ***“Dezvoltarea cetățeniei active prin participarea la nivelul comunităților locale”***, finanțat de Departamentul de Stat al SUA. Responsabilitatea pentru opiniile, constatările și concluziile exprimate în cadrul evenimentului aparțin Asociației Promo-LEX și nu reflectă neapărat poziția Departamentului de Stat al SUA.

Scopul proiectului este sporirea nivelului de conștientizare a importanței cetățeniei active prin implicarea tinerilor în viața socială a comunității, contribuind astfel la educarea unor noi generații active și responsabile.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

---

Consiliul European este îngrijorat de situația

apărătorilor drepturilor omului în regiunea transnistreană

La 24 iunie 2016, participanții la Conferința Organizațiilor Neguvernamentale Internaționale din cadrul Consiliului Europei au adoptat o serie de recomandări ([CONF/PLE \(2016\)REC1](#)) privind protecția apărătorilor drepturilor omului în regiunea Transnistreană a Republicii Moldova cu referire la cazul Asociației Promo-LEX.

Astfel, potrivit documentului adoptat, organizațiile neguvernamentale prezente la Conferință s-au arătat alarmate de stigmatizarea, aplicarea unor “măsuri de investigație speciale” și inițierea unor proceduri penale împotriva apărătorilor drepturilor omului din cadrul Asociației Promo-LEX.

Totodată, participanții la Conferință și-au exprimat îngrijorarea față de evoluția situației apărătorilor drepturilor omului și lipsa unui cadru legal și eficient, care să stabilească garanții clare privind respectarea drepturilor omului și protecția apărătorilor drepturilor omului în regiunea transnistreană.

Organizațiile Neguvernamentale Internaționale din cadrul Consiliului Europei fac apel către autoritățile R. Moldova să condamne public amenințările față de apărătorii drepturilor omului, inițiate de administrația de facto a regiunii și să asigure investigarea eficientă și imparțială a cazurilor de represalii împotriva apărătorilor drepturilor omului.

Acestea, mai fac apel către autoritățile Federației Ruse să se implice activ și să facă uz de influența sa pentru a determina administrația de facto a regiunii să înceteze presiunile asupra apărătorilor drepturilor omului.

De asemenea, organismele internaționale și interguvernamentale sunt îndemnate să inițieze o misiune urgentă de monitorizare a situației din regiunea transnistreană.

Amintim că în perioada [21-24 iunie 2016, la Strasbourg a avut loc Conferința Organizațiilor Neguvernamentale Internaționale din cadrul Consiliului European](#). La eveniment, Comitetul pentru Drepturile Omului a examinat situația apărătorilor drepturilor omului în regiunea transnistreană prin prisma cazului Promo-LEX și activitatea sa în acest spațiu al RM. Documentul în limba engleză vedeți [aici](#)

Potrivit lui **Ion Manole, Directorului Executiv al Asociației Promo-LEX**: „Orice administrație, fie de jure sau de facto, este obligată să respecte drepturile omului și trebuie responsabilizată pentru acțiunile sale. Totuși, administrația de facto a regiunii transnistrene continuă să respingă dialogul privind drepturile omului și democrație, considerând aceste subiecte ca fiind chestiuni politice.

Astfel, în această regiune excelează impunitatea și nu există norme și nici remedii juridice eficiente pentru protecția drepturilor omului. Printre principalele probleme rămâne insuficiența unor apărători ai drepturilor omului independenți, imposibilitatea de a monitoriza situația și de a apăra și promova drepturile omului în această regiune.

Nu în ultimul rând, suntem îngrijorați de lipsa de interes și considerație față de problema drepturilor omului și a apărătorilor drepturilor omului, în regiunea transnistreană, față de mediul în care activează societatea civilă, precum și situația privind libertatea presei”.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

---

Societatea civilă solicită Parlamentului amânarea adoptării proiectului de Lege a integrității (proiect nr. 267)

Societatea civilă își exprimă îngrijorarea față de intenția de adoptare grabnică a proiectului Legii integrității nr. 267 [\[1\]](#). Proiectul conține noțiuni și referiri la instituții care se regăsesc în textele altor proiecte de legi cu privire la integritate care au fost votate recent și încă nu au intrat în vigoare. Pentru a evita riscul adoptării acestui proiect de lege fără o coordonare cu celelalte legi și fără o dezbatere în acest sens cu societatea civilă, solicităm amânarea examinării și adoptării proiectului nr. 267 până la publicarea pachetului de legi cu privire la integritate.

La 15 iunie 2016, Biroul Permanent al Parlamentului a înregistrat, cu titlu de inițiativă legislativă al unui grup de deputați, proiectul nr. 267 al Legii integrității. La 22 iunie 2016, Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului a adoptat un aviz pozitiv și a recomandat adoptarea proiectului în prima lectură.

Chiar dacă conștientizăm faptul că adoptarea proiectului de lege nr. 267 este dictată de includerea acesteia în lista de priorități ale Foii de Parcurs privind agenda de reforme prioritare care expiră la 31 iulie 2016 (p. 1.2.), este importat de asigura calitatea prevederilor noilor legi inclusiv în corelația cu pachetul de legi relevante cu privire

la integritate deja adoptate de parlament.

În acest context, proiectul va înlocui Legea nr. 90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției. Proiectul conține prevederi referitoare la integritatea actorilor din domeniul public, cu un spectru foarte larg, inclusiv integritatea politică și finanțarea partidelor, integritatea instituțională (declararea intereselor personale, declararea cadourilor, asigurarea accesului la informații cu caracter public, etc.), controlul integrității în sectorul public, sancționarea lipsei de integritate, explicarea noțiunilor de acte de corupție și celor asimilate corupției.

În același timp, proiectul legii conține referiri la noțiuni și instituții noi, prevăzute într-o serie de legi adoptate de Parlament în mai-iunie 2016 (Legea cu privire la evaluarea integrității instituționale, Legea cu privire la Centrul Național de Integritate, Legea privind declararea averilor și intereselor personale și cadrul legal conexe acestora), care până în prezent nu au fost publicate. În aceste condiții există riscul unor discrepanțe dintre proiectul nr. 267 al Legii integrității și legile susmenționate.

Cu această ocazie, ținem de asemenea să reiterăm solicitarea către Parlament de a asigura publicarea pe site-ul Parlamentului a legilor adoptate în lectură finală, așa după cum este indicat și în Decizia Curții Constituționale nr. 9 din 14.02.2014 (paragraf 69).

Mai mult, deși potențial util pentru a aduce la cunoștința actorilor publici a tuturor aspectelor ce țin de integritate, proiectul de lege se aseamănă mai mult cu un cod deontologic sau de conduită.

Scopul legii, așa cum reiese din articolul 2 al proiectului este de a cultiva integritatea publică și climatul de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova, prin:

1. Creșterea încrederii societății în faptul că entitățile și agenții publici își îndeplinesc misiunea în conformitate cu interesul public, inclusiv în procesul de interacțiune cu sectorul privat;
2. Reglementarea măsurilor obligatorii de asigurare și consolidare a integrității instituționale și profesionale;
3. Încurajarea denunțării manifestărilor de corupție de către agenții publici, precum și asigurarea protecției lor împotriva răzbuărilor;
4. Identificarea și înlăturarea riscurilor de corupție în cadrul entităților publice;
5. Sancționarea agenților publici pentru manifestări de corupție, pe de o parte și a conducătorilor entităților publice pentru lipsa de integritate instituțională și profesională.

De fapt, proiectul face o trecere în revistă a reglementărilor deja existente, nefiind clar cum va contribui acesta la realizarea scopului stabilit. Proiectul nu oferă mecanisme de identificare și înlăturare a riscurilor de corupție și de sancționare a agenților publici pentru manifestări de corupție.

De asemenea, dat fiind faptul ca obiectul acestui proiect de lege sunt entitățile publice, apare întrebarea trecerii partidelor politice sub incidența acestuia.

Pornind de la cele enunțate, **organizațiile semnatare solicită Parlamentului Republicii Moldova:**

1. **Să amâne examinarea și adoptarea proiectului de Lege a integrității nr. 267 până la publicarea setului de legi cu privire la integritate adoptate de către Parlament în lectură finală fie pe site-ul Parlamentului, fie în Monitorul Oficial, astfel încât societatea civilă și ceilalți actori interesați să poată consulta corelația textelor.**

2. Înainte de examinarea și adoptarea proiectului legii nr. 267 Parlamentul să organizeze în termeni proximi consultări publice pentru o analiză minuțioasă a oportunității și suficienței proiectului legii nr. 267 în contextul celorlalte legi cu privire la integritate.
1. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
2. Centrul de Resurse Juridice din Moldova
3. Institutul de Politici Publice
4. Asociația Promo-LEX
5. Transparency International-Moldova
6. Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
7. Asociația Presei Independente
8. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)
9. Centrul de Investigații Jurnalistice

---

[1]<http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3288/language/ro-R0/Default.aspx>.